

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 86 0 П 051369 23 Рев
Бања Лука, 03.10.2023. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Биљане Томић као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Тање Бундало као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Б.С. а.д. Б.Л. у стечају против туженог М.Н. из М., заступан по пуномоћнику Ж.Б., адвокату из Ш., ради исплате дуга, одлучујући о ревизијама туженог против пресуде Окружног суда у Добоју број 86 0 П 051369 22 Гж 2 од 21.3.2023. године, на сједници одржаној 03.10.2023. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија изјављена по адвокату Ж.Б. се одбија.

Ревизија изјављена по туженом лично се одбацује.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Модричи број 86 0 П 051369 20 П 2 од 01.9.2022. године обавезан је тужени да исплати тужитељици износ од 32.870,06 КМ и да јој накнади трошкове поступка у износу од 1.200,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 86 0 П 051369 22 Гж 2 од 21.3.2023. године жалба туженог је одбијена и првостепена одлука потврђена.

Благовременим ревизијама тужени побија другостепену пресуду због повреде одредби парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорена пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије или да се иста укине и предмет врати на поновни поступак.

Тужитељица у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије.

Ревизија (коју је изјавио пуномоћник туженог) није основана.

Предмет спора је захтјев тужитељице да се обавезе тужени да јој исплати дуг по основу уговора о јемству.

Током поступка је утврђено: да је тужитељица дана 11.7.2011. године против туженог покренула извршни поступак подношењем приједлога за извршење на основу мјенице као вјеродостојне исправе те да је, након уложеног приговора од стране туженог, настављен поступак као по тужби; да је тужитељица (која се тада звала Б.и.б. а.д. Б.Л.) као давалац кредита дана 05.7.2007. године са Ц.Ј. као корисником кредита закључила уговор о кредиту; да је тим уговором тужитељица наведеном лицу одобрила

кредит у износу од 30.000,00 КМ са роком враћања од 5 година, уз уговорену камату по стопи од 13,67% годишње; да је истог дана између тужитељице и туженог закључен уговор о јемству којим се тужени обавезао да ће испунити доспјеле обавезе из наведеног уговора о кредиту уколико то не учини корисник кредита као главни дужник; да је тужени издао мјеницу без протеста са мјеничном изјавом, као средство обезбјеђења плаћања по наведеном уговору; да корисник кредита није уредно извршавао обавезе према тужитељици, ради чега је иста једнострано раскинула уговор о кредиту и о томе обавијестила туженог дописом од 08.7.2011. године; да из налаза и мишљења финансијског вјештака М.З. произилази да на дан раскида уговора (08.7.2011. године) главни дуг по предметном уговору о кредиту са каматом износи укупно 32.870,06 КМ, да на дан 31.3.2013. године тај дуг износи 41.224,77 КМ, а на дан закључења главне расправе 58.443,07 КМ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, које не може бити предмет побијања и оцјењивања у овом ревизијском поступку, обзиром на изричиту забрану садржану у члану 240. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), а примјеном одредби чл. 997, 998, 999, 1004. и 1065. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО) у вези са чл. 31. и 48. Закона о мјеници („Службени гласник Републике Српске“ број 32/01), нижестепени судови су усвојили тужбени захтјев, налазећи да је уговором о јемству тужени преузео обавезу да измири спорни дуг према тужитељици уколико то не учини корисник кредита.

Нижестепене одлуке су правилне.

У овој парници је ријеч о спору који је настао на основу уговора о кредиту и уговора о јемству. Тужени се, као један од солидарних јемаца, обавезао испунити уговорну обавезу корисника кредита, уколико исти то не учини. Наиме, приликом закључења уговора о јемству, тужени је као јемац упознат да је кориснику кредита тужитељица одобрила кредит у износу од 30.000,00 КМ те се истовремено обавезао да ће као јемац - платац испунити доспјеле обавезе на име враћања кредита ако то не учини корисник кредита. Исти се као јемац сагласио да његова обавеза према тужитељици по обиму и квалитету у потпуности одговара обавези корисника кредита. Слиједом тога, тужени је, скупа са корисником кредита и осталим јемцима, солидарни дужник (члан 1004. став 3. и члан 1005. ЗОО).

Међу парничним странкама није спорно да корисник кредита није извршавао своје обавезе у погледу враћања кредита и да је због тога тужитељица једнострано раскинула уговор о кредиту. Раскид уговора о кредиту не утиче на уговором преузету обавезу туженог да врати предметни кредит ако то не учини корисник кредита, на шта се обавезао уговором о јемству.

Како је напријед речено, потраживање тужитељице је засновано на уговору о кредиту и уговору о солидарном јемству. Након једностраног раскида уговора о кредиту цијело потраживање тужитељице је доспјело на наплату, не само у односу на корисника кредита као главног дужника већ и у односу на туженог као јемца. Тужитељица има право да од корисника кредита тражи поврат средстава која му је дала, а како тужени као јемац одговара солидарно са корисником кредита, она и од њега може захтијевати поврат датог. Ово недвосмислено произилази из садржаја

уговора о кредиту као и уговора о солидарном јемству. Чланом 12. уговора о кредиту је регулисано да тужитељица може једнострано раскинути уговор и сва своја потраживања по том уговору прогласити у цијелости доспјелим и прије истека рока отплате кредита уколико, између осталог, корисник кредита не измирује доспјеле мјесечне обавезе, док је у чл. 1, 3 и 4. уговора о јемству наведено да се јемац (овдје: тужени) обавезује да солидарно са корисником кредита испуни доспјеле обавезе корисника кредита, ако то исти не учини, а које се односе на исплату главног дуга, камата те свих накнада и трошкова.

Дакле, облигациони однос између парничних странака је заснован уговором о јемству (члан 997. у вези са чланом 1004. ЗОО), којим се тужени као јемац обавезао испунити обавезе које је корисник кредита као главни дужник преузео према тужитељици по основу уговора о кредиту. Стога тужитељица са основном захтијева од туженог, као солидарног дужника, испуњење његове уговорне обавезе.

Нижестепени судови су проведене доказе оцијенили на начин прописан у члану 8. ЗПП, а за своју одлуку су дали довољне и ваљане разлоге које прихвата и овај суд. Неосновани су приговори туженог да уговори о кредиту и јемству нису законити јер је кредит дат несолвентном лицу, што њему није било познато. Према стању овога предмета, тужени је водио парницу против тужитељице ради утврђења ништавости предметног уговора о јемству и његов захтјев је правоснажно одбијен, па се у овом спору више не може постављати питање ваљаности уговора на којем се темељи потраживање тужитељице према туженом.

На основу изложеног, а темељем одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у ставу I изреке.

Поред ревизије свог пуномоћника, и тужени је лично изјавио ревизију против другостепене одлуке. Обзиром да је тужени по струци економиста, ова ревизија није допуштена према члану 301б. ЗПП који прописује да странку у ревизионом поступку мора заступати адвокат, а да изузетно и сама странка може изјавити овај правни лијек уколико је дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

Слиједом наведеног је, сходно члану 247. ст. 1. и 2. ЗПП, ваљало одлучити као у ставу II изреке.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић